

Jaarverslag 2020

Inleiding

Ieder kind heeft recht op onderwijs dat aansluit op zijn mogelijkheden en behoeften. Dat is de basisgedachte van passend onderwijs. Dat is waar samenwerkingsverband PO Zuidoost-Utrecht (swv ZOUT) zich sterk voor maakt.

In ons samenwerkingsverband werken 29 schoolbesturen en 75 scholen aan passend onderwijs voor 17.636 leerlingen. Swv ZOUT zet zich in voor inclusiever denken en doen: bij voorkeur gaan leerlingen ongeacht hun ondersteuningsbehoefte naar een reguliere basisschool, liefst dichtbij huis. Als het speciaal of speciaal basisonderwijs beter kan voorzien in de ondersteuningsbehoefte van de leerling dan is dat de beste plek. We werken samen met het voortgezet onderwijs en de gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

Kengetallen

Leerlingen:	17.636
Regulier basisonderwijs:	16.994 (teldatum: 1 oktober 2020)
sbo:	380
so:	262
Gemeenten:	Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, Zeist
Besturen:	29
Reguliere basisscholen:	75
Sbo-scholen:	3
So-scholen:	4

De organisatie

Swv ZOUT is een vereniging, die bestaat uit:

- De algemene ledenvergadering (ALV), die de interne toezichthouder op het bestuur is. In de ALV zit van elk schoolbestuur één afgevaardigde.
- Het bestuur, dat toezicht houdt op de dagelijkse gang van zaken. Het bestuur bestaat uit vijf leden (bestuurders van één van de aangesloten besturen).
- De onafhankelijke voorzitter van de ALV en het bestuur; dit is dezelfde persoon.
- De directeur, die verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken, ondersteund door een beleidsadviseur en een management-ondersteuner.
- Het schoolondersteuningsteam (SOT).
- De Ondersteuningsplanraad (OPR), het medezeggenschapsorgaan van swv ZOUT. In de OPR zitten ouders en personeelsleden van de aangesloten scholen.

Schoolondersteuningsteam (SOT)

Als scholen advies of hulp nodig hebben in de ondersteuning van een leerling kunnen zij terecht bij het schoolondersteuningsteam (SOT) van swv ZOUT. Het SOT speelt ook een rol in het voorkomen van thuiszitten en in het formele traject om een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aan te vragen voor het speciaal onderwijs (so) of speciaal basisonderwijs (sbo).

Scholen benaderen het SOT met heel diverse vragen. Bijvoorbeeld over gedrag, (dreigende) thuiszitters, jonge risicokinderen (peuters en kleuters), hoogbegaafdheid, sociaal-emotionele problematiek, een verstoorde prikkelverwerking, leerproblemen, groepsvorming en nieuwkomers.

Belangrijke activiteiten van het SOT:

- Helpen met het vormgeven van maatwerktrajecten voor individuele leerlingen. Het traject komt tot stand in samenwerking met de ouders, de school en eventueel de jeugdhulpverlening. Steeds vaker helpt het traject om de leerling binnenboord te houden op de reguliere school.

- Spreekuur. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om even sparren, een vraag stellen of advies vragen. Dit kan op het niveau van de school, een groep of individuele leerlingen.
- Kijk op school. Hierbij licht het SOT de zorgstructuur van de school of een groep door.

COVID-19

COVID-19 heeft in 2020 flinke gevolgen gehad voor het onderwijs en dus ook voor passend onderwijs.

Er is een ongekend beroep gedaan op de veerkracht en creativiteit van scholen, ouders, kinderen en partners rondom de school. Daarvoor hebben we grote waardering. Tijdens de coronapandemie en de schoolsluitingen heeft het SOT zijn dienstverlening zo goed mogelijk proberen voort te zetten.

“

Ondersteuning SOT direct na opening scholen

“Zodra de school weer open kon, hebben we voor een leerling de hulp van het SOT ingeschakeld. Het is fijn om met een expert te kunnen sparren over hoe we verder kunnen met deze leerling. Omdat deze leerling moeilijk naar school gaat, heeft het SOT iemand ingezet die ook in het thuiszittersteam zit. Deze expertise is dus gelijk aan boord.”

Malou Barte

Daltonschool Nicolaas (Doorn)

“

Ondersteuning SOT tijdens schoolsluiting

“Eén leerling kwam vanwege de thuissituatie eigenlijk helemaal niet tot werken. Tijdens de schoolsluiting is de situatie thuis geëscaleerd. Voor deze leerling hebben we de hulp van het SOT ingeschakeld. We hebben intensief contact gehad. Het SOT was steeds heel goed bereikbaar en gaf altijd snel antwoord. Ik ben blij met hun rol en bijdrage. Voor mij was dat een waardevolle ruggensteun in een complex proces, ik heb me door het SOT zeer gesteund gevoeld.”

José de Jong

De Griffel (Zeist)

Ondersteuning in sbo en so

Swv ZOUT wil dat elk kind zich optimaal kan ontwikkelen in een veilige omgeving, liefst op een reguliere basisschool in de buurt. Het motto is daarbij: samen waar het kan, alleen apart waar het moet.

Sommige kinderen komen beter tot hun recht in het speciaal basisonderwijs (sbo) of speciaal onderwijs (so). In 2020 gingen minder leerlingen naar het sbo

en so dan in 2019. In 2020 was dat 3,68 procent van alle leerlingen in de regio, in 2019 was dat nog 3,71 procent. We zijn nog niet op ons streefcijfer van 3,5 procent, maar we zitten lager dan in 2017.

In het sbo waren er, net als in 2019, onvoldoende plekken beschikbaar. Dit heeft niet geleid tot thuiszitters.

Ambities

In het *Ondersteuningsplan 2018-2022* (het meerjarenbeleid van swv ZOUT) staan onze ambities.

We lichten van een aantal toe wat we afgelopen jaar daar op bereikt hebben.

De basis op orde

Reguliere basisscholen slaagden er beter in om leerlingen het onderwijs en de ondersteuning te geven die ze nodig hebben. Al dan niet met hulp van het SOT. Daardoor gaan meer leerlingen thuis nabij naar een reguliere school en zijn er iets minder aanvragen voor sbo/so.

Er waren in 2020 verschillende pilots en projecten, die met deze ambitie te maken hebben:

- het pilotproject Zorgzwaarte, waaraan zes scholen meedoen. Dit richt zich op scholen die relatief veel leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte hebben.
- het project Hoogintelligente kinderen met een meervoudige ondersteuningsbehoefte,
- diverse projecten voor hoogbegaafde leerlingen.

Hoogbegaafdheid

Verschillende scholen in onze regio ontvangen van swv ZOUT een subsidie om (hoog)begaafde leerlingen het onderwijs en de ondersteuning te geven die zij nodig hebben. Onder andere basisschool De Ladder (Maarn). De school wil voorkomen dat deze leerlingen moeten uitwijken naar een andere gemeente. Ze gebruikt de subsidie voor Remedial Teaching Extra in groep 1 t/m 3. Directeur-bestuurder Lianne van den Essenburg: “Daar zijn we erg blij mee. Op deze jonge leeftijd kun je nog niet altijd spreken over meer- of hoogbegaafdheid, maar je ziet wel dat er kinderen zijn met een ontwikkelingsvoorsprong. Daar willen we goed op insprijnen.”

Geen thuiszitters

Voor de ontwikkeling van kinderen is het zeer belangrijk om naar school te gaan. Samen met scholen, besturen, gemeentelijke instanties en andere partners werken we hard om te zorgen dat zo min mogelijk kinderen thuiszitten. In onze regio waren er in 2020 gemiddeld 2,3 thuiszitters. Dat is iets minder dan in 2019. Het gemiddelde aantal dagen dat een kind thuiszit, kan per jaar verschillen. Dat hangt samen met de complexiteit van de situatie en de problematiek. In 2020 zaten de thuiszitters gemiddeld bijna 160 dagen thuis. Dat moet in 2021 korter worden.

Als er signalen zijn dat een kind dreigt thuis te zitten, zoeken scholen sneller dan voorheen contact met het SOT. Dat is een positieve ontwikkeling, omdat er bij dreigend thuiszitten snel gehandeld moet worden. Als er in de eerste drie maanden geen oplossing wordt gevonden, is de kans groot dat het kind langdurig niet naar school gaat. Binnen het SOT is een speciaal thuiszittersteam. Bij een melding van (dreigend) thuiszitten wordt er met ouders, school en andere betrokkenen zo snel mogelijk naar een oplossing gezocht.

Sinds 2020 kunnen scholen op de interne website van swv ZOUT een thuiszittersknop indrukken. Het SOT komt dan meteen in actie.

Versterken samenwerking

Om passend onderwijs te realiseren is samenwerking met partners in en rond de school en het kind essentieel. Swv ZOUT werkt in verschillende projecten aan die samenwerking. Met de gemeenten wordt momenteel gekeken waar het beter kan. In 2020 zijn de volgende voorbeelden te noemen.

Pilot BAS Wijk bij Duurstede

In het najaar van 2020 zijn Brede School Het Anker, het buurtteam van stichting De Binding en swv ZOUT met het SOT gestart met het pilotproject BAS. Scholen en kinderdagverblijven in Wijk bij Duurstede kunnen BAS op een laagdrempelige manier raadplegen. BAS geeft adviezen, tips en handvatten om kinderen goed te begeleiden en binnenboord te houden. Een van de kartrekkers van BAS legt uit: "We willen dat kinderen zich zo goed en veilig mogelijk kunnen ontwikkelen. Dat gebeurt zowel op school als thuis. Voor het kind is het heel fijn als de verschillende leefsferen met elkaar verbonden zijn. Die integrale benadering en de korte lijntjes maken de aanpak van BAS heel sterk."

Pilot Samenwerking onderwijs-gemeenten

SO Noorderlicht (Zeist) is een van de scholen die meedoet aan deze pilot. De school zegt hierover: "Voor onze leerlingen is het heel belangrijk om binnen de school ook preventieve jeugdhulp in te zetten. Daarin deden we altijd al veel, maar de pilot biedt de mogelijkheid om nog meer te doen. Hoe meer ballast we bij de ouders weg kunnen halen, hoe beter het is voor de ontwikkeling van het kind. Dat is wat het CjG doet. Voor ons is dat direct merkbaar."

Pilot Ontschotten

In het schooljaar 2020-2021 vindt een pilot Ontschotten plaats. De pilot wordt financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Zeist, swv ZOUT en swv VO. René Flipppo, directeur swv ZOUT: "Het is essentieel dat scholen en instanties voor jeugdhulp zo min mogelijk lastig worden gevallen met de vraag wie wat betaalt. Uit ervaring weten we dat dat flink wat oponthoud kan veroorzaken. Dat is niet in het belang van het kind en zorgt bij betrokkenen voor ontevredenheid. Dankzij deze pilot wordt het inschakelen van hulp makkelijker."

Professionalisering en voorlichting

Professionalisering en voorlichting spelen een rol in het realiseren van passend onderwijs. Daarom organiseerden we voor scholen onder meer twee studiebijeenkomsten over gedrag en over het onderwijs aan hoogbegaafde leerlingen. Ook verzorgden we een introductiebijeenkomst voor nieuwe schoolleiders en ib'ers, zodat zij goed geïnformeerd zijn over de ins en outs van passend onderwijs in onze regio.

Om de communicatie met ouders, scholen en andere partners te versterken, is in 2020 onze website vernieuwd. De website is toegankelijker, informatie-

ver en completer. In de communicatie is ook een belangrijke rol weggelegd voor de nieuwsbrief, die we vijf keer per jaar samen met swv VO uitgeven. Hierin belichten we ervaringen van scholen, beleidsmatige onderwerpen en actuele ontwikkelingen.

In 2020 is een begin gemaakt met het verbeteren van onze kwaliteitszorg. Schoolbesturen formuleerden acht beloften, die zij gaan vertalen naar hun eigen scholen. Het nieuwe systeem van kwaliteitszorg is vanaf 2022 volledig operationeel.

Studiedag gedrag

Veel scholen die ondersteuning van het SOT inschakelen, hebben vragen over gedrag. Ook veel verwijzingen naar het sbo en so hebben te maken met gedrag. Swv ZOUT organiseerde daarom in het voorjaar een studiedag over dit onderwerp, met medewerking van onder meer Hans Kaldenbach.

Een greep uit de reacties van deelnemers: "Ik vond de middag zeer de moeite waard. Hans' verhaal was zó herkenbaar, hij hield echt een spiegel voor. Met zijn praktische tools en tips kan ik zeker aan de slag", "Stap één om met gedragsproblemen om te gaan, is bewustwording van je eigen gedrag. De pakkende voorbeelden en de uitleg van Hans kunnen daar zeker bij helpen."

Financiën

Via het samenwerkingsverband ontvingen schoolbesturen in 2020 voor elke leerling € 125,- voor basisondersteuning en € 100,- voor extra ondersteuning. Daarnaast kregen zij impulsmiddelen passend onderwijs en een extra eenmalige uitkering vanwege COVID-19. In totaal ging het om ruim € 255,- per leerling.

Voor het inrichten van een goede basisondersteuning zetten de meeste schoolbesturen ook eigen middelen in. In 2020 werd er aan de basisondersteuning gemiddeld € 143,- per leerling uitgegeven. Deze middelen werden met name besteed aan:

- intern begeleider of coördinator passend onderwijs,
- remedial teaching, gedrags-, lees- of rekenspecialist, onderwijsassistent en klassenassistenten,
- professionalisering en overige kosten.

Ook voor de extra ondersteuning maakten schoolbesturen extra geld vrij binnen hun begroting. Gemiddeld ging het om een bedrag van € 121,- per leerling.

©Zeist, juni 2021